

Dokument s plenarne sjednice

A8-0046/2018

27.2.2018

IZVJEŠĆE

o regijama koje zaostaju u EU-u
(2017/2208(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Izvjestiteljica: Michela Giuffrida

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	12
MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ.....	14
MIŠLJENJE ODBORA ZA RIBARSTVO.....	20
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	27
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU	28

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o regijama koje zaostaju u EU-u (2017/2208(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 174., 175. i 176. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja”²,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. prosinca 2015. „Ulaganje u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova” (COM(2015)0639),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. listopada 2013. o učincima proračunskih ograničenja na regionalna i lokalna tijela u vezi s rashodima strukturnih fondova EU-a u državama članicama³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2016. pod naslovom „Priprema poslijeizborne revizije višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014. – 2020.: mišljenje Parlamenta prije prijedloga Komisije”⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2017. o ulaganju u radna mjesta i rast – poboljšano iskorištavanje europskih strukturnih i investicijskih fondova: ocjena izvješća u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o zajedničkim odredbama⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. lipnja 2017. o jačanju sudjelovanja partnera i vidljivosti rezultata europskih strukturnih i investicijskih fondova⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. lipnja 2017. o temeljima za kohezijsku

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 320.

² SL L 347, 20.12.2013., str. 259.

³ SL C 181, 19.5.2016., str. 29.

⁴ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0309.

⁵ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0053.

⁶ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0245.

politiku EU-a nakon 2020.¹,

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. listopada 2017. o dokumentu za razmatranje o budućnosti financija EU-a²,
 - uzimajući u obzir Radni dokument službi Komisije od 10. travnja 2017. o konkurentnosti u regijama s niskim dohotkom i slabim rastom: izvješće o regijama koje zaostaju (SWD(2017)0132),
 - uzimajući u obzir *ex ante* uvjete za strategije za pametnu specijalizaciju,
 - uzimajući u obzir Sedmo izvješće o ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji koje je Komisija objavila 9. listopada 2017.,
 - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za regionalni razvoj i mišljenja Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i Odbora za ribarstvo (A8-0046/2018),
- A. budući da je dugotrajna gospodarska i financijska kriza u EU-u negativno utjecala na gospodarski rast na regionalnoj razini iako je kohezijska politika doprinijela jednoj trećini proračuna EU-a namijenjenog rastu i zapošljavanju te smanjenju razlika među regijama u EU-u; u tom kontekstu i u okviru europskog semestra poziva Komisiju da razmotri regionalno i nacionalno sufinanciranje u sklopu europskih strukturnih i investicijskih fondova, kao i njihov učinak na nacionalne deficite;
- B. budući da je kohezijska politika, koja se provodi u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF) i Kohezijskog fonda, glavna politika EU-a za ulaganja, rast i razvoj usklađena s ciljevima strategije Europa 2020. za pametan, održiv i uključiv rast i usmjerena na smanjenje gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih razlika među regijama, promicanje konvergencije te u konačnici poboljšanje kvalitete života europskih građana;
- C. budući da je glavni cilj EFRR-a, ESF-a i Kohezijskog fonda za razdoblje 2014. – 2020. ulaganje u rast i zapošljavanje kako bi se osnažili tržište rada, regionalna gospodarstva i europska regionalna suradnja te poboljšala prekogranična, transnacionalna i međuregionalna suradnja u Uniji, te u konačnici smanjile razlike u razvijenosti između pojedinih europskih regija;
- D. budući da prema izvješću Komisije o regijama koje zaostaju 47 regija u 8 država članica zaostaje u razvoju; budući da se izvješćem može pridonijeti boljem razumijevanju složenosti izazova s kojima se suočavaju regije koje zaostaju te bi stoga ono trebalo biti javno dostupno na svim službenim jezicima EU-a;
- E. budući da kohezijska politika ima važnu ulogu u svim regijama koje zaostaju i čini veoma visok udio javnog ulaganja u većini tih regija;
- F. budući da regije koje zaostaju imaju niže stope produktivnosti, zaposlenosti i školovanja

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0254.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0401.

u odnosu na druge regije u istoj državi članici;

- G. budući da se u izvješću Komisije razlikuju dvije vrste regija koje zaostaju: „regije sa slabim rastom”, koje obuhvaćaju manje razvijene i tranzicijske regije koje se nisu približile prosjeku EU-a u razdoblju od 2000. do 2013. u državama članicama s BDP-om po stanovniku u paritetu kupovne moći ispod prosjeka EU-a za 2013., što podrazumijeva gotovo sve manje razvijene i tranzicijske regije u Grčkoj, Španjolskoj, Italiji i Portugalu, te „regije s niskim dohotkom”, koje obuhvaćaju sve regije s BDP-om po stanovniku u paritetu kupovne moći ispod 50 % prosjeka EU-a za 2013., što podrazumijeva nekoliko slabije razvijenih regija u Bugarskoj, Mađarskoj, Poljskoj i Rumunjskoj;
- H. budući da se regije sa slabim rastom suočavaju s gospodarskom stagnacijom, posebno zbog smanjenja u pogledu javnih i privatnih ulaganja u odnosu na regije s niskim dohotkom čiji je razvojni potencijal općenito stalan;
- I. budući da se regije koje zaostaju češće od ostalih regija suočavaju s manjkom javnih i privatnih ulaganja te da je jedan od razloga za to potreba da se poštuju obveze smanjenja javnog duga u okviru Pakta o stabilnosti;
- J. budući da se regije koje zaostaju često suočavaju s nedostatkom strukturnih reformi, čime se smanjuje učinak već ograničenih javnih ulaganja;
- K. budući da se regije koje zaostaju suočavaju s velikim nedostacima u pogledu javne prometne, gospodarske i energetske infrastrukture te su im potrebna učinkovitija i efikasnija ulaganja;
- L. budući da Komisija smatra da treba ostvariti bolju povezanost između kohezijske politike i preporuka za pojedine zemlje u okviru europskog semestra;
- M. budući da se regije koje zaostaju, a posebno regije s niskim dohotkom, često suočavaju s emigracijom mladih i kvalificirane radne snage, koji su nužni za gospodarsko i socijalno oživljavanje dotičnih područja, zbog čega te regije postaju manje privlačne u pogledu zapošljavanja i ulaganja;
- N. budući da je potrebno razjasniti definiciju regije s niskim dohotkom i regije sa slabim rastom;
- O. budući da je važna osviještenost krajnjih korisnika o regionalnim i lokalnim programima koje financira EU i postignutim rezultatima, bez obzira na razine financiranja u pojedinim regijama;
- P. budući da su u regijama koje zaostaju potrebni dobro upravljanje i učinkovita javna uprava s obzirom na to da se njima znatno doprinosi stvaranju uvjeta za gospodarski rast; budući da bi se smanjenjem viška pravila i kontrola, kao i dužine i složenosti postupaka, te boljim korištenjem alata informacijsko-komunikacije tehnologije doprinijelo poboljšanju učinkovitosti i dobrom upravljanju u regijama koje zaostaju;
- Q. budući da su prema Sedmom izvješću o ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji regije koje zaostaju na najnižoj razini europskog indeksa kvalitete upravljanja, što

dovodi do smanjenja učinka javnih ulaganja;

- R. budući da su pouzdane, ažurirane i raščlanjene brojke i statistika važne za informirane, transparentnije, nepristrane i pravednije političke odluke;
 - S. budući da bi trebalo ukloniti prepreke rastu i smanjiti infrastrukturne nedostatke u regijama koje zaostaju;
 - T. budući da se mala i srednja poduzeća u regijama koje zaostaju financiraju uz mnogo veće kamatne stope te da nailaze na veće poteškoće u dobivanju zajmova u bankarskom sektoru u cilju sufinanciranja projekata europskih strukturnih i investicijskih fondova;
 - U. budući da u četiri od pet regija koje zaostaju najmanje 25 % stanovništva živi u gradovima ili njihovim zonama dnevnih migracija (funkcionalno gradsko područje), a u jednoj od pet regija koje zaostaju više od 50 % stanovništva živi u funkcionalnom gradskom području;
 - V. budući da su tradicionalne aktivnosti poput malog artizanalnog ribolova ili poljoprivrednog uzgoja dio identiteta i stila života u većini obalnih i ruralnih područja regija koje zaostaju te imaju gospodarsku, teritorijalnu, socijalnu i kulturnu važnost; budući da su potrebne razvojne strategije kako bi se poboljšali njihovi kapaciteti za zadržavanje i privlačenje talentiranih pojedinaca, usvajanje novih tehnologija i poticanje novih ulaganja;
1. pozdravlja činjenicu da je Komisija predstavila radni dokument službi o konkurentnosti u regijama s niskim dohotkom i slabim rastom: izvješće o regijama koje zaostaju; napominje da se u izvješću predlažu brojna pozitivna rješenja za potporu gospodarskom rastu, održivom razvoju i otvaranju radnih mjesta u tim regijama; nadalje ističe da analiza njihove konkurentnosti predstavlja važan doprinos budućoj raspravi o kohezijskoj politici;
 2. pozdravlja provedbu pilot-inicijativa za regije koje zaostaju u dvjema regijama u Rumunjskoj i dvjema regijama u Poljskoj (posljednja se provodi uz potporu Svjetske banke), a posebno pozdravlja utvrđivanje strateških prioriteta i konkretnih mjera koje se mogu brzo provesti; sa zadovoljstvom iščekuje objavljivanje rezultata tih inicijativa;
 3. ističe da kohezijska politika ima ključnu ulogu u jamčenju i promicanju javnih i privatnih ulaganja u svim regijama EU-a izravno ili putem stvaranja povoljnog okruženja za ulaganja; ističe da bi Europska unija u cjelini, radi promicanja svojeg općeg skladnog razvoja, trebala provoditi mjere koje će dovesti do jačanja njezine gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije te kojima se smanjuju nejednakosti među stupnjevima razvoja različitih regija i rješava pitanje zaostalosti određenih regija;
 4. poziva Komisiju da definira regije koje zaostaju na razini NUTS III na temelju općih gospodarskih i socijalnih uvjeta te da bolje usmjeri financiranje tih područja u skladu s programskim ciklusima europskih strukturnih i investicijskih fondova;
 5. poziva Komisiju i države članice da s pomoću strategija pametne specijalizacije izrade prilagođene strategije, programe i mjere za različite regije koje zaostaju, uzimajući u obzir trendove i podregionalne razlike s obzirom na to da se uvelike razlikuju odabrani

putovi i izazovi s kojima se suočavaju regije s niskim dohotkom i slabim rastom, ovisno o njihovim posebnostima, kako bi se ubrzala njihova konvergencija i osigurala najbolja rješenja za otvaranje radnih mjesta, gospodarski rast i održivi razvoj; smatra da bi te strategije, programi ili mjere trebali biti usklađeni s Planom za gradove s obzirom na to da regije koje zaostaju nisu isključivo ruralne;

6. naglašava da je, osim slabog razvoja malih i srednjih poduzeća te ulaganja u njih, stopa nezaposlenosti, posebno mladih, i dalje drastično visoka i predstavlja jedan od najozbiljnijih i najhitnijih problema u velikoj većini regija koje zaostaju; ističe da srednje i visoko obrazovanje, stručno osposobljavanje i osposobljavanje na radnom mjestu i prijenos znanja imaju važnu ulogu u rješavanju problema zabrinjavajućih stopa nezaposlenosti mladih i velikog broja mladih koji emigriraju iz tih regija; ističe važnost obrazovanja i osposobljavanja te povećanih ulaganja u odnosu na potrebe i razvoj malih i srednjih poduzeća i obiteljskih poduzeća; smatra da uključenost mladih dovodi do veće učinkovitosti s obzirom na to da oni često pružaju inovativna rješenja;
7. napominje da prisutnost obrazovane i osposobljene radne snage, u skladu s potrebama regionalnog gospodarstva, snažno utječe na konkurentnost, produktivnost i privlačnost tržišta rada, koje može potom napredovati u okruženju rasta i otvorenosti prema javnim i privatnim ulaganjima; smatra da u tom kontekstu treba uzeti u obzir aktualnu situaciju regija koje zaostaju, posebno negativnu stopu migracija i njihov nepovoljan učinak na zapošljavanje; ističe ulogu koju poljoprivreda i ribarstvo imaju u regijama koje zaostaju s obzirom na to da se njima, uz olakšavanje socijalnog uključivanja, pribavlja hrana i jamči sigurnost opskrbe hranom promicanjem obiteljskih poduzeća i radnih mjesta;
8. napominje da je diversifikacija postala nužnost za mnoge poljoprivrednike i ribare, posebno u regijama koje zaostaju, kako bi stekli dodatne izvore prihoda i potaknuli gospodarski i ekološki održive aktivnosti; međutim, napominje da se takvom diversifikacijom ne smije ni na koji način zamijeniti tradicionalnije aktivnosti kao što je održivo ribarstvo; potiče države članice te regionalna i lokalna tijela da podupiru projekte plavog gospodarstva i druge slične projekte kako bi se ljudima u regijama koje zaostaju pomoglo da razviju ekološki održive izvore prihoda;
9. nada se da će se provedbom strategije Europa 2020. u području zapošljavanja, obrazovanja i osposobljavanja, kao i buduće dugoročne strategije EU-a i njezinih ciljeva, i dalje uzimati u obzir specifične potrebe regija koje zaostaju, uz poseban osvrt na stalne infrastrukturne nedostatke i razvoj ljudskog kapitala, uz posebnu pozornost na stopi napuštanja školovanja i na negativne posljedice tog trenda u pogledu zaposlenosti; u tom kontekstu poziva Komisiju da razmotri moguće povećanje stope sufinanciranja u okviru ESF-a za sljedeće razdoblje financiranja;
10. smatra da je u okviru programiranja i provedbe europskih strukturnih i investicijskih fondova potrebno naći ravnotežu između strukturnih mjera, socijalnih politika i industrijskih politika radi poticanja gospodarskog rasta, održivog razvoja i otvaranja radnih mjesta kombiniranjem bespovratne pomoći s financijskim instrumentima i privlačenjem dodatne financijske potpore, čime bi se pomoglo u rješavanju preostalih nedostataka; u tom pogledu ističe da bi financijski instrumenti niskog rizika mogli biti prikladniji od instrumenata visokog rizika kada gospodarske projekcije to dozvoljavaju;
11. napominje da kohezijska politika može biti instrument za rješavanje nedostataka i

neuravnoteženosti u pogledu konkurentnosti, kao i makroekonomske asimetrije među regijama, time što potiče izgradnju privlačnog i održivog okruženja za poduzeća i građane; ističe činjenicu da su u regijama sa slabim rastom glavni utvrđeni problemi pristup kreditiranju, izvršavanje ugovora i zaštita manjinskih ulagača, dok su u regijama s niskim dohotkom najveći problemi rješavanje insolventnosti, opskrba električnom energijom i izvršenje ugovora;

12. napominje da su regije koje zaostaju pod značajnim pritiskom migracija; smatra da doprinos europskih strukturnih i investicijskih fondova rješavanju tog izazova može biti učinkovit samo ako ga prati djelotvorna primjena načela solidarnosti; smatra da izbjeglice i migranti pod međunarodnom zaštitom trebaju dobiti odgovarajuće osposobljavanje i obrazovanje u cilju njihove integracije na tržište rada;
13. napominje da su brojni problemi s kojima se suočavaju regije koje zaostaju slični onima u najudaljenijim regijama; stoga pozdravlja strategiju koju je Komisija predložila u svojoj komunikaciji naslovljenoj „Jače i obnovljeno strateško partnerstvo s najudaljenijim regijama EU-a”¹;
14. smatra da bi se u kontekstu kohezijske politike i u budućim izvješćima Komisije o regijama koje zaostaju uz BDP trebali razmotriti kriteriji demografskog i društvenog razvoja, primjerice regionalni indeks društvenog napretka, kao i ekološki ili drugi pokazatelji, kako bi se zajamčilo da se ostvaruje potencijal regija koje zaostaju;
15. ističe negativne posljedice gospodarske i financijske krize, posebno u regijama sa slabim rastom, zbog kojih je smanjen opseg proračunskih politika i došlo do rezova javnih ulaganja; s druge strane, ističe važnost smanjenja duga kako bi se državni deficit uklonio, a javna ulaganja prilagodila zahtjevima rasta;
16. smatra da kohezijska politika ima pozitivan učinak u stimuliranju rasta i zapošljavanja; smatra da je potrebno primijeniti dogovoreno stajalište o Paktu o stabilnosti i rastu u pogledu fleksibilnosti cikličkih uvjeta, strukturnih reformi i državnih ulaganja usmjerenih na provedbu velikih strukturnih reformi i sličnih projekata u cilju ostvarenja ciljeva strategije Europa 2020.; prima na znanje da je potrebno razjasniti kontekst i opseg primjene strukturnih reformi u okviru kohezijske politike; međutim, napominje da se takvim strukturnim reformama u državama članicama i regijama u okviru programa potpore može pomoći pri ostvarenju boljih rezultata ulaganja u sklopu kohezijske politike;
17. poziva na pojačano djelovanje kako bi se povećala konvergencija među svim regijama, među ostalim i na djelovanje radi jamčenja njihove otpornosti na iznenadne šokove;
18. napominje da je pristup kreditiranju teže ostvariti u regijama koje zaostaju, posebno u regijama s niskim dohotkom, zbog većih kamatnih stopa i, do neke mjere, nedovoljne spremnosti kreditnog sustava na preuzimanje rizika; ističe da je važno zajamčiti olakšani pristup kreditiranju kako bi se pomoglo malim i srednjim poduzećima te promicali novi poslovni modeli i rast u regijama koje zaostaju;
19. ističe važnost fondova EU-a u poticanju gospodarske otpornosti i kohezije tih regija,

¹ Komunikacija Komisije od 24. listopada 2017. (COM(2017)0623).

kao i konkurentnosti, ulaganja i prilika za suradnju; stoga priznaje doprinos koji lokalne akcijske skupine imaju u razvoju lokalnih strategija; predlaže da Komisija razmotri mogućnost prijedloga da se veći udio potpore dodijeli za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, čime se pomaže u suočavanju s izazovima i izgradnji kapaciteta; podsjeća da regije koje zaostaju često nailaze na poteškoće u pristupu financiranju, kao i na birokratska i administrativna kašnjenja kojima se ugrožava funkcioniranje fondova EU-a;

20. smatra da bi se moglo težiti pozitivnim poticajima za regije unutar postojećeg okvira makroekonomskih uvjeta stvorenih europskim semestrom;
21. uzima u obzir važnost dobrog gospodarskog upravljanja kako bi ukupni rezultati europskih strukturnih i investicijskih fondova bili učinkoviti, s krajnjim ciljem rješavanja nedostataka i sprečavanja kašnjenja; u tom pogledu podupire potrebu da se analizira i naposljetku preispita sama logika veze između europskog semestra i kohezijske politike;
22. smatra da solidarnost, jači institucijski kapaciteti, poštovanje načela dobrog upravljanja, bolja povezivost i digitalizacija u tim regijama znatno utječu na njihov gospodarski rast, kao i na djelotvornije i učinkovitije korištenje postojećih resursa; stoga usmjerava pozornost na pitanje potpore kvaliteti uprava i institucija u obuhvaćenim regijama, kao i na njihovo poboljšanje; poziva Komisiju i države članice da šire primjere najbolje prakse u pogledu povećane učinkovitosti javne uprave s obzirom na to da bi učinkovito upravljanje trebalo biti osnovna preporuka za regije koje zaostaju;
23. u tom kontekstu ističe važnost načela partnerstva i višerazinskog upravljanja koje je potrebno osnažiti ne dovodeći u pitanje načelo supsidijarnosti; smatra da su uključivanje svih razina upravljanja i zainteresiranih dionika u oblikovanje i provedbu strategija te specifičnih programa i mjera usmjerenih na te regije ključni za stvaranje stvarne europske dodane vrijednosti za građane;
24. ponovno ističe da su inovacije, digitalizacija i poboljšanje usluga na lokalnoj razini (zdravlje, socijalna skrb i poštanske usluge) i infrastrukture važni za stvaranje povoljnog okruženja i dobrog temelja za poticanje rasta i poboljšanje kohezije u regijama koje zaostaju; smatra da je osiguranje brzih internetskih veza preduvjet za održivost ruralnih i planinskih područja; naglašava potencijal višesektorskih projekata kojima se potiče gospodarski, socijalni i teritorijalni razvoj korištenjem sinergija između europskih fondova;
25. predlaže da, u cilju doprinosa zajedničkim ciljevima Unije, preporuke za pojedine zemlje u okviru europskog semestra budu višegodišnje, uz srednjoročno praćenje i reviziju, te da se smatraju pozitivnim poticajem za pokretanje strukturnih reformi, a ne instrumentima kojima se može isključiti pristup ulaganjima u okviru kohezijske politike;
26. smatra da je potrebno pažljivo analizirati mjere koje povezuju djelotvornost europskih strukturnih i investicijskih fondova s dobrim gospodarskim upravljanjem, kako je navedeno u Uredbi 1303/2013, među ostalim i uključivanjem svih dionika; nadalje smatra da je potrebno ponovno razmotriti logiku europskih strukturnih i investicijskih fondova s obzirom na sljedeće programsko razdoblje i uzimajući u obzir njihovu

provedbu u razdoblju od 2014. do 2020.; smatra da bi Komisija trebala razmotriti prilagodbe u pogledu povezanosti europskog semestra i kohezijske politike; u tom pogledu predlaže sustav pozitivnih poticaja, pri čemu će se rasponi utvrditi u novom višegodišnjem financijskom okviru, koji bi mogao poslužiti kao oмотnica koja se može upotrijebiti kada države članice budu ispunjavale preporuke za pojedine zemlje i druge zahtjeve u okviru europskog semestra;

27. smatra da je potrebno podržati produktivne i autohtone poslovne aktivnosti u regijama koje zaostaju, uključujući održivi turizam, kružno gospodarstvo, lokalnu energetsku tranziciju, poljoprivredu, gotove proizvode te inovacije usmjerene na mala i srednja poduzeća; smatra da bi se sinergijama koje nastaju učinkovitim kombiniranjem regionalnog i nacionalnog financiranja te financiranja instrumentima EU-a, koristeći se integriranim teritorijalnim ulaganjima, trebalo pomoći u stvaranju gospodarskih prilika, posebno za mlade;
28. ističe da je važno iskoristiti sve mogućnosti koje EU nudi u pogledu održivog razvoja i rasta u tim regijama; smatra da države članice prilikom pripreme operativnih programa i programa prekogranične suradnje trebaju posebnu pozornost usmjeriti na regije koje zaostaju; podsjeća na važnost poticanja uporabe fondova kojima se izravno upravlja i Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU), zajedno i u skladu s mogućnostima koje nudi kohezijska politika;
29. ističe važnost pouzdane, ažurirane i razvrstane statistike; stoga traži od Komisije i Eurostata da pružaju što detaljniju i najveću moguću zemljopisnu raščlambu statistike u cilju izrade prikladnih kohezijskih politika, uključujući politike usmjerene na regije koje zaostaju; u tom kontekstu pozdravlja informacije pružene u izvješću Komisije;
30. poziva Komisiju da razmotri izmjenu postojećeg odnosa između kohezijske politike i makroekonomskog upravljanja te podsjeća da se legitimitet kohezijske politike temelji izravno na Ugovorima te da je riječ o jednoj od najvidljivijih europskih politika i najvažnijem izrazu europske solidarnosti i dodane vrijednosti u svim europskim regijama; smatra da odnosi između kohezijske politike i procesa ekonomskog upravljanja u europskom semestru moraju biti uravnoteženi, uzajamni i usmjereni na sustav pozitivnih poticaja; podupire daljnje uvažavanje teritorijalne dimenzije koje bi moglo biti od koristi europskom semestru; shodno tomu smatra da je potreban uravnotežen pristup gospodarskom upravljanju i ciljevima koji se odnose na ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju o kojoj je riječ u Ugovorima, kao i održivom rastu, zapošljavanju i zaštiti okoliša;
31. podsjeća da je potrebno da svi politički akteri priznaju ulogu kohezijske politike kao glavnog instrumenta europske gospodarske politike za promicanje javnih i privatnih ulaganja kojima se u obzir uzimaju gospodarske, socijalne i teritorijalne posebnosti regija;
32. poziva države članice da usvoje nacionalne i regionalne strategije i programe za razvoj usmjerene na pružanje potpore regijama koje zaostaju, poboljšanje njihova administrativnog kapaciteta, upravljanja i drugih ključnih čimbenika za rast, kako je predloženo u izvješću Komisije; u tom pogledu poziva Komisiju da državama članicama, regijama i općinama pruža tehničku, stručnu i praktičnu pomoć kako bi se primijenile najbolje prakse i podržala digitalizacija javnih usluga;

33. zahtijeva da kohezijska politika i dalje ostane prioritet u Uniji te da joj se u skladu s time dodijele ambiciozna sredstva, čak i u svjetlu pritiska na proračun EU-a, te da se povećaju sinergije s drugim fondovima EU-a i privuče dodatna financijska potpora s pomoću financijskih instrumenata u okviru višegodišnjeg programiranja nakon 2020.; ističe da se ne smiju ugroziti vrijednosti poput europske solidarnosti, koja je temelj kohezijske politike;
34. podsjeća na odgovornost Parlamenta u pogledu izrade i donošenja prikladnog zakonodavnog okvira za buduću kohezijsku politiku; naglašava da je potrebno očuvati osnovnu ulogu i cilj kohezijske politike u skladu s člankom 174. UFEU-a, ne samo da bi se ostvarila konvergencija već i spriječilo zaostajanje područja; ističe da je potrebno pojednostavniti pravila i osigurati prikladnu ravnotežu između pojednostavnjenja politike i prikladnih kontrola, istovremeno smanjujući administrativno opterećenje; smatra da Komisija i države članice trebaju razmotriti proširenje odredbi članka 7. Uredbe (EU) br. 1301/2013 o EFRR-u financiranjem povezivanja gradova s njihovim okolnim područjima u regijama koje zaostaju;
35. poziva Komisiju da pruži veću potporu razvoju inovacijskih sustava, kao što su inovacijske strategije za pametnu specijalizaciju, te da jača interakciju između poduzeća, sveučilišta i istraživačkih centara u regijama koje zaostaju; nadalje ističe da su dobro povezani teritoriji ključni za rad partnerstava za istraživanje, uključujući inicijative Europskog partnerstva za inovacije, kako bi inovativne prakse mogle dodatno poticati održivi razvoj poljoprivrede i srodnih poduzeća u regijama koje zaostaju;
36. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Odboru regija, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te vladama i nacionalnim i regionalnim parlamentima država članica.

OBRAZLOŽENJE

Povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu pokrenula je u lipnju 2015. inicijativu za razmatranje čimbenika koji ograničavaju rast i ulaganja u regijama s niskim dohotkom i slabim rastom (regijama koje zaostaju).

Ovim se izvješćem žele utvrditi moguća rješenja u cilju potpore rastu i povećanja prihoda u tim regijama.

Usmjereno je na 47 regija u osam država članica, uključujući:

- regije sa slabim rastom: regije s BDP-om bliskim prosjeku EU-a, ali u kojima nema rasta, što je slučaj u Italiji, Španjolskoj, Grčkoj i Portugalu; i
- regije s niskim dohotkom: regije čiji je BDP i dalje vrlo nizak, međutim, koje se nalaze na veoma ohrabrujućoj uzlaznoj putanji. U tim regijama u Bugarskoj, Mađarskoj, Poljskoj i Rumunjskoj, koje su se u početku nalazile u velikom zaostatku u odnosu na druge regije, kohezijska politika daje izvrsne rezultate.

Kontekst

Makroekonomski okvir znatno utječe na regionalni rast. Makroekonomske neravnoteže prouzročene krizom mogle bi ugroziti napore ostvarene tijekom dva desetljeća u okviru kohezijske politike, posebno u regijama sa slabim rastom u kojima zabrinjavajuće razine javnog i privatnog duga koče rast.

Regije koje zaostaju imaju niže stope produktivnosti, školovanja i zaposlenosti. Nefleksibilnost tržišta rada i slaba dinamika poduzetničke sredine negativno utječu na njihova gospodarstva.

Nedovoljno razvijeni regionalni inovacijski sustavi, nedostatak vještina i niska kvaliteta institucija ugrožavaju potencijal rasta tih regija.

U regijama s niskim dohotkom dolazi do stalnog demografskog pada, ponajviše zbog migracija, posebno mladih i kvalificirane radne snage, prema regijama koje nude bolje izgleda za zaposlenje.

Javna i privatna ulaganja posebno su opala u regijama sa slabim rastom.

Komisija je istaknula moguća rješenja, između ostalog poboljšanje odnosa među poduzećima te između poduzeća i viših obrazovnih institucija, ulaganje u infrastrukturu i obrazovanje, poboljšanje povezanosti između gradova i okolnih područja, veća ulaganja u javne institucije kako bi se poboljšala učinkovitost i efikasnost javnih usluga i učvrstila povezanost europskog semestra i kohezijske politike utvrđivanjem područja u koja je potrebno ulagati.

Izvješće

Izvjestiteljica smatra da izvješće Komisije predstavlja poticaj za razmišljanje i udubljivanje u temu svojim usmjerenjem na neučinkovitost nefleksibilnih tržišta rada na kojima prevladava kolektivno pregovaranje.

Izvjestiteljica smatra da je stvarni problem definicija odnosa između kohezijske politike i europske gospodarske politike.

Taj se problem u izvješću razmatra kroz tri glavna područja:

Javni dug i gospodarski rast

Komisija potvrđuje da javni dug predstavlja prepreku za rast i dobro funkcioniranje kohezijske politike te u svojem izvješću navodi izravnu povezanost kohezijske politike i javnog duga, smatrajući da se javnim dugom ustvari ugrožava sposobnost strukturnih fondova da omogućuju razvoj i rast.

Izvjestiteljica smatra da se obvezama smanjenja javnog duga u okviru Pakta o stabilnosti umanjuje mogućnost javnih ulaganja te da su regije koje zaostaju, a koje uvelike ovise o tim sredstvima, više pogođene time od ostalih regija. Izvjestiteljica napominje da su proračunska ograničenja veća prepreka za ulaganja u okviru kohezijske politike od javnog nacionalnog duga. Zbog toga je važno da se sufinanciranje izuzme iz proračunskih ograničenja u okviru Pakta o stabilnosti kako bi se kohezijskom politikom mogli omogućiti razvoj i rast.

Odnos između kohezijske politike i makroekonomske uvjetovanosti

Izvjestiteljica smatra da je potrebna reforma makroekonomske uvjetovanosti kako bi se izbjeglo ugrožavanje ulaganja upravo u onim područjima koja se suočavaju s najvećim strukturnim poteškoćama. Eventualna uvjetovanost kohezijske politike, baš kao i drugih politika Unije, treba se zasnivati na poštovanju temeljnih vrijednosti i suživota prije nego na ostvarenju makroekonomskih ciljeva.

Izvjestiteljica smatra da se makroekonomska uvjetovanost treba i dalje smatrati parametrom za pokretanje mjera kohezijske politike, ali na pozitivan i konstruktivan način, kako bi se potaknule i promicale reforme.

Kohezijska politika i europski semestar

Komisija želi ostvariti bolju povezanost između kohezijske politike i preporuka za pojedine zemlje u okviru europskog semestra, međutim, ne navodi način na koji se to može ostvariti. Preporuke ne bi trebale biti prepreka, već poticaj i potpora za regije. S obzirom na potrebu za strukturnim reformama u regijama sa slabim rastom, preporuke bi trebale biti višegodišnje.

25.1.2018

MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

upućeno Odboru za regionalni razvoj

o regijama koje zaostaju u EU-u
(2017/2208(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Viorica Dăncilă

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je potrebno zajamčiti kontinuitet vrste ulaganja koje se trenutačno provodi u okviru drugog stupa zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), koja je ključan financijski instrument za poticanje gospodarskog rasta, promicanje konkurentnosti, inovacija i zapošljavanja u ruralnim i planinskim područjima regija koje zaostaju te za jamčenje održivog ruralnog razvoja; budući da se u okviru drugog stupa pružaju i financijski poticaji za ulaganje u ruralna područja kako bi se riješile specifične teritorijalne potrebe; budući da se tim financijskim poticajima doprinosi ostvarenju međusektorskih ciljeva zaštite okoliša, prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublažavanja; budući da se prvim stupom pružaju poticaji i potpora za poljoprivredne i poljoprivredno-ekološke prakse, koje pomažu okolišu i potiču ljude, primjerice mlade poljoprivrednike, da se bave poljoprivredom;
- B. budući da je u regijama s niskim prihodima i niskom stopom rasta udio zaposlenih u poljoprivredi znatno viši od prosjeka u EU-u 28; budući da je taj udio pet puta veći u regijama s niskim prihodima i 2,6 puta veći u regijama s niskom stopom rasta;
- C. budući da se izvješće o regijama koje zaostaju u velikoj mjeri odnosi na razdoblje 2000. – 2013. s ažuriranim podacima do 2014. ili 2015. te se njime u obzir ne uzima poljoprivreda;
- D. budući da su nepostavljanje tog pitanja kao političkog prioriteta, niska razina ulaganja, nedostatna fizička i digitalna infrastruktura, slaba povezivost, nepostojanje e-usluga, često nedostatan institucijski kapacitet ili nepostojanje lokalnih javnih usluga, nedostatak vještina i sve veća zaduženost među ruralnim i poljoprivrednim zajednicama goleme prepreke za uspješan razvoj održivih i samodostatnih ruralnih poduzeća i

zajednica, zbog čega mnogi mladi napuštaju ruralna područja i odlaze iz njih, što dovodi do većeg manjka kvalificiranih radnika i ugrožava izgleda za budućnost regije;

- E. budući da je u nekim regijama EU-a s niskim prihodima problem jagme za zemljištem i koncentracije zemljišta velika prepreka za pomoć tim regijama u razvoju i rastu;
 - F. budući da je poboljšanje stanja u ruralnim područjima jedno od najvećih i najsloženijih pitanja u EU-u, koje bi se moglo riješiti pametnim pristupom;
 - G. budući da se rodna pitanja obično rješavaju u područjima „mekih” politika, a ne u „tvrdima”, kao što su regionalne politike, koje primaju veću financijsku potporu;
1. smatra da su poljoprivreda, poljoprivredno-prehrambeni sektor i ruralno poduzetništvo dio rješenja za jačanje održivog rasta i revitalizaciju ruralnih područja, promicanje obiteljskih poduzeća i otvaranje novih radnih mjesta na načine kojima se olakšava široka i nediskriminirajuća socijalna uključenost, te da su izvrstan instrument za suzbijanje siromaštva i nejednakosti i povećanje razine dohotka u regijama koje zaostaju i da istodobno doprinose održivom očuvanju krajolika, promicanju usluga ekosustava i borbi protiv ruralne depopulacije i smanjenja dostupnosti javnih usluga; naglašava stratešku ulogu poljoprivrede u regijama koje zaostaju jer im osigurava hranu i jamči sigurnost opskrbe hranom;
 2. smatra da bi se posebna pozornost trebala posvetiti pojavi ruralne depopulacije, uključujući odlazak mladih jer su resurs neophodan za gospodarsko i socijalno oživljavanje tih područja;
 3. napominje da su ruralna područja dom milijuna Europljana koji žive u zajednicama sa sve manjim mogućnostima, a ne samo područja na kojima poljoprivrednici rade i uzgajaju se hrana;
 4. poziva države članice i Komisiju da ulažu u obrazovanje kako bi se u poljoprivredne regije koje zaostaju privukli i tamo zadržali visokokvalitetni ljudski resursi;
 5. ističe važnost koju fondovi za ruralni razvoj imaju u poticanju gospodarske otpornosti i teritorijalne kohezije tih regija, kao i njihove konkurentnosti, u okviru prilagođenih projekata utemeljenih na pristupu „odozdo prema gore”, ulaganja, mogućnosti za suradnju i razvoj infrastrukture; stoga priznaje doprinos koji lokalne akcijske skupine imaju u razvoju lokalnih strategija, potpori umrežavanju dionika te vrednovanju i odobrenju pojedinih projekata iz programa LEADER i poziva da se veći udio potpore dodijeli za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, čime se pomaže u suočavanju s izazovima i izgradnji kapaciteta; ističe važnost prijenosa znanja i olakšavanja pristupa poljoprivrednim inovacijama za regije koje zaostaju; ističe da uključivanje mladih u poljoprivredne aktivnosti dovodi do veće učinkovitosti s obzirom na to da doprinose inovativnim rješenjima i u poljoprivredu uvode najsuvremeniju tehnologiju;
 6. naglašava važnost zadržavanja odgovarajućih fondova EU-a za regionalni razvoj u razdoblju nakon 2020. kako bi se zadovoljile potrebe tih regija, uzimajući u obzir prije svega potencijal rasta poljoprivrede i imajući na umu da je svim regijama EU-a potrebno kontinuirano financiranje jer učinci globalizacije, klimatskih promjena i industrijske tranzicije nisu ograničeni na slabije razvijene regije, kao što je

predstavljeno u Sedmom kohezijskom izvješću Komisije, već, primjerice, znatno utječu i na slabo naseljene regije; prepoznaje važnu ulogu programa plaćanja prvog stupa, posebno za regije koje zaostaju te stoga poziva na to da ih se zadrži što bliže razinama iz aktualnog ZPP-a;

7. ističe da se unatoč pritiscima na proračun EU-a ne može ugroziti financiranje ruralnog razvoja i ZPP-a; ističe da će Brexit imati posljedice za sve države članice i da može negativno utjecati na ruralne regije; poziva na utvrđivanje tih regija kako bi im se pružila potpora;
8. ističe da je potrebna veća fleksibilnost u upravljanju fondovima za ruralni razvoj i naglašava da je važno odvojiti sredstva za poljoprivredu od proračunskih ograničenja;
9. ističe da su sveobuhvatne i pravovremene razvojne strategije potrebne ne samo za rješavanje nekih od osnovnih problema poljoprivrednih regija koje zaostaju, već i za poboljšanje njihove sposobnosti da usvajaju nove tehnologije, zadrže i privuku talentirane pojedince te stvaraju i potiču nova ulaganja;
10. smatra da su povećanje produktivnosti i zapošljavanja u poljoprivredi među najvećim izazovima s kojima se suočavaju regije koje zaostaju;
11. ističe važnost mogućih sinergijskih učinaka velikog, ali opadajućeg, udjela poljoprivrede u ukupnom broju zaposlenih u regijama koje zaostaju uz mogućnost pružanja čvrste osnove za izradu tradicionalnih kvalitetnih proizvoda, kao što su proizvodi s oznakom zemljopisnog podrijetla, planinski proizvodi ili lokalni specijaliteti, te za poticanje sigurnosti opskrbe hranom i mjera ekološke održivosti; skreće pozornost i na potencijal za razvoj turističkih aktivnosti, osobito ruralnog turizma, odnosno agroturizma; ističe da je Parlament 2015. pozvao na proširenje zaštite oznake zemljopisnog podrijetla EU-a na nepoljoprivredne proizvode; smatra da bi se takvim proširenjem potaknuo rast svih ruralnih regija EU-a dodavanjem vrijednosti tradicionalnim proizvodima i otvaranjem radnih mjesta u ruralnim regijama; potiče Komisiju da izradi zakonodavni prijedlog za proširenje zaštite oznake zemljopisnog podrijetla na nepoljoprivredne proizvode;
12. naglašava važnost podupiranja lokalnih inicijativa za preradu, stavljanje na tržište, distribuciju i potrošnju lokalnih proizvoda kao i lokalne trgovine;
13. ponovno ističe važnost inovacija, odgovarajućeg stupnja digitalizacije te poboljšanja usluga na lokalnoj razini (zdravlje, socijalna skrb i poštanske usluge) i infrastrukture, čime se stvara povoljno okruženje i dobar temelj za poticanje rasta i poboljšanje kohezije u regijama koje zaostaju; ističe da je dobra infrastruktura, osobito osiguranje brzih internetskih veza, preduvjet za održivost ruralnih područja te može doprinijeti rješavanju pitanja ruralne depopulacije i pomoći da se privuče visokokvalitetna radna snaga potrebna za rast u tim područjima; podsjeća da su obrazovanje i osposobljavanje ključni za razvoj, koji se može dodatno ojačati internetskom međupovezanosti; pozdravlja dokument Komisije za razmatranje o budućnosti poljoprivrede, kojim se predviđa veća koncentracija ulaganja u području kružnog gospodarstva i biogospodarstva, s velikim potencijalom za zapošljavanje, i razvoj inicijative „pametnih sela” tako što će se pružiti potpora lokalnim zajednicama radi digitalizacije i razvoja infrastrukture usluga;

14. ističe model socijalne poljoprivrede i njegov potencijal za povezivanje ljudi u ruralnim područjima, a posebno za približavanje poljoprivrede građanima; smatra da je taj model važan alat kojim se nudi niz usluga terapijske potpore za lokalnu zajednicu te povezuje poljoprivrednike sa širom zajednicom;
15. napominje da puna provedba inovativnih projekata kao što su „pametna sela” uvelike ovisi o poboljšanoj povezanosti i obrazovanju; poziva na poduzimanje daljnjih koraka kako bi se zaustavila ruralna depopulacija, potaknula obiteljska poljoprivreda, promicali bolje upravljanje okolišem, socijalna uključenost, smanjenje siromaštva i otvaranje radnih mjesta uz pametan pristup;
16. napominje da promicanje promjena u tradicionalnim rodnim ulogama, kako bi žene mogle imati sve više koristi od regionalnog proširenja, ima suštinsku vrijednost i može ojačati i konkurentnost trgovine i industrije, posebno u regijama koje zaostaju;
17. pozdravlja činjenicu da je u okviru sljedeće reforme ZPP-a prioritet Komisije generacijska obnova; smatra da će se stavljanjem naglaska na to pitanje doprinijeti održivosti ruralnih regija EU-a;
18. napominje da je diversifikacija postala nužnost za mnoge poljoprivrednike, posebno u regijama koje zaostaju, kako bi stekli dodatne izvore prihoda;
19. ističe da su dobro povezani teritoriji koji poboljšavaju ruralna područja i postavljaju ih kao prioritet ključni za rad partnerstava za istraživanje, uključujući inicijative Europskog partnerstva za inovacije kako bi se inovativnim praksama mogao dodatno poticati održivi razvoj poljoprivrede i povezanih poduzeća te rast u ruralnim područjima regija koje zaostaju; s tim u vezi smatra da je najpotrebnije poticati suradnju između regija EU-a na razini NUTS 2;
20. naglašava korisnost teritorijalnog pristupa, kojim se svakoj regiji jamči dostatna infrastruktura i socijalni kapital; naglašava da se u ruralnim područjima pritisak do kojeg dolazi zbog poljoprivrede treba olakšati uslugama kao što je stručno savjetovanje i financijsko savjetovanje te savjetovanje o praksama upravljanja poljoprivrednim gospodarstvima; ponavlja da je za zadržavanje tih područja neophodno osigurati javne usluge kao što su obrazovanje, stručno osposobljavanje, zdravstvena skrb, javne socijalne usluge, javni prijevoz i javne poštanske usluge; poziva države članice da razmotre mogućnost da pomognu zajednicama u regijama koje zaostaju odgovarajućim alatima kojima se stvaraju zatvoreni proizvodni krugovi i pomaže da procesi kojima se dodaje vrijednost ostanu u regijama, čime se stvaraju dinamična ruralna gospodarstva i okreće trend ruralne depopulacije;
21. poziva Komisiju da se pobrine za to da sufinanciranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova ostane izvan ograničenja Pakta o stabilnosti i rastu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	23.1.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 37 -: 1 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurentiu Rebeaga, Bronis Ropé, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Franc Bogovič, Stefan Eck, Jens Gieseke, Maria Heubuch, Karin Kadenbach, Momchil Nekov, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik, Hannu Takkula, Tom Vandenkendelaere, Thomas Waitz
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Stanisław Ożóg

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI
DAJE MIŠLJENJE**

37	+
PPE	Franc Bogovič, Daniel Buda, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Jens Gieseke, Esther Herranz García, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik, Czesław Adam Siekierski, Tom Vandenkendelaere
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Karin Kadenbach, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Tibor Szanyi, Marc Tarabella
ECR	Richard Ashworth, Jørn Dohrmann, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson, Stanisław Ożóg
ALDE	Ivan Jakovčić, Ulrike Müller, Hannu Takkula
GUE/NGL	Stefan Eck, Luke Ming Flanagan
Verts/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropé
EFDD	Marco Zullo

1	-
EFDD	John Stuart Agnew

2	0
ENF	Philippe Loiseau, Laurențiu Rebegea

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

MIŠLJENJE ODBORA ZA RIBARSTVO

upućeno Odboru za regionalni razvoj

Regije koje zaostaju u EU-u
(2017/2208(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Nicola Caputo

PRIJEDLOZI

Odbor za ribarstvo poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. travnja 2016. o inovacijama i diversifikaciji malog obalnog ribolova u područjima koja ovise o ribolovu¹,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 4. srpnja 2017. o ulozi turizma povezanog s ribarstvom u diversifikaciji ribarstva²,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. lipnja 2017. o promicanju kohezije i razvoja u najudaljenijim regijama Unije: primjena članka 349. UFEU-a³,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1380/2013 o novoj zajedničkoj ribarstvenoj politici⁴,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1379/2013 o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture⁵,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 508/2014 o novom Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)⁶,
- A. budući da je ribolov, a osobito mali artizanalni ribolov, tradicionalna aktivnost, koja svojom specifičnošću određuje identitet i način života u većini obalnih područja u „regijama s niskim rastom” (poput područja u talijanskoj regiji Mezzogiorno te područja u Grčkoj, Hrvatskoj, Španjolskoj i Portugalu) i u „regijama s niskim prihodima” (kao

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2016)0109.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0280.

³ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0316.

⁴ SL L 354, 28.12.2013., str. 22.

⁵ SL L 354, 28.12.2013., str. 1.

⁶ SL L 149, 20.5.2014., str. 1.

što su područja u Bugarskoj i Rumunjskoj) spomenutih u relevantnom izvješću Komisije;

- B. budući da sredstva za život 12 % svjetskog stanovništva ovise o ribarstvu i akvakulturi, što znači da trgovina proizvodima ribarstva može imati golem društveni i gospodarski utjecaj jer se s oko 40 % proizvodnje trguje na međunarodnoj razini, a godišnja vrijednost izvoza veća je od 115 milijardi EUR;
- C. budući da je mali, artizanalni i obalni ribolov te izlov školjaka od gospodarske, teritorijalne, socijalne i kulturne važnosti u brojnim obalnim područjima EU-a, uključujući otoke i najudaljenije regije, te da bi taj sektor stoga trebalo zaštititi i podupirati u kontekstu industrijskog ribolova i ribolova velikim ribarskim plovilima te industrijske akvakulture;
- D. budući da se u artizanalnom ribolovu koriste alati i tehnike koji imaju slabiji utjecaj na status ugroženih stokova;
- E. budući da artizanalni ribolov ima znatne posljedice kada je riječ o budućnosti slabije razvijenih obalnih i otočnih zajednica Unije; budući da je nužno poticati interes mladih za sudjelovanje u tom sektoru te im ponuditi visokokvalitetno osposobljavanje, među ostalim i u području artizalnog i obalnog ribolova, kako bi se doprinijelo razvoju područja koja ovise o ribarstvu i kako bi se stanovništvo potaknulo da ostane;
- F. budući da postizanje najvišeg održivog prinosa (MSY) zahtijeva primjenu regionalnog fokusa u kojemu se u obzir uzimaju znanstveni kriteriji i socioekonomski aspekti;
- G. budući da je EU najveće svjetsko tržište proizvodima ribarstva i da je upravo zbog toga potrebno zajamčiti da ribarstvo bude isplativo, ali i uravnoteženo i održivo;
- H. budući da je ribolov djelatnost koja je i dalje u padu, što doprinosi ozbiljnom gospodarskom padu mnogih obalnih i otočnih područja, među ostalim i područja u regijama koje zaostaju, i dovodi do depopulacije jer stanovnici odlaze u područja u kojima im se nude bolje mogućnosti zapošljavanja i obrazovanja;
- I. budući da mjere koje se odnose na ta područja i koje se donesu u kontekstu zajedničke ribarstvene politike moraju biti održive u socijalnom i ekonomskom pogledu kako bi se osigurala održivost artizalnog ribolova; budući da su vrste koje se love u okviru obalnog ribolova izuzetno vrijedne u socioekonomskom smislu, iako predstavljaju tek mali udio u gospodarskom ribolovu;
- J. budući da se u članku 17. Uredbe (EU) br. 1380/2013 navodi da „prilikom dodjele ribolovnih mogućnosti koje su im raspoložive (...), države članice dužne su koristiti transparentne i objektivne kriterije” i da „kriteriji koji se koriste mogu uključivati, inter alia, (...) doprinos lokalnom gospodarstvu”; budući da u tom okviru EU mora posebnu pozornost posvetiti flotama slabije razvijenih regija;
- K. budući da žene imaju važnu ulogu u artizanalnom ribolovu, posebno kada je riječ o zadaćama povezanim s prerađivačkim lancem i izlovom školjakaša;
- L. budući da se kohezijskom politikom EU-a nastoje smanjiti razlike između europskih

regija i država članica te poticati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu konfluenciju i budući da sektor ribarstva i sektori koji su s njime izravno ili neizravno povezani igraju ulogu u razvoju obalnih područja;

- M. budući da sektori ribarstva, izlova školjkaša i akvakulture te povezane industrije, kao i industrije komercijalizacije i prerade ribe, imaju veliku socioekonomsku važnost zbog velikog broja radnih mjesta koje izravno ili neizravno osiguravaju;
- N. budući da su neka obalna ribolovna područja u regijama koje zaostaju smještena u blizini gospodarski razvijenih regija i turističkih destinacija i da usprkos tome ne uspijevaju postići odgovarajući gospodarski rast;
- O. budući da se u tim područjima povećava pritisak u pogledu korištenja morskih resursa, pri čemu se u odnosu na turizam sektor ribarstva često marginalizira unatoč kompatibilnosti i komplementarnosti tih dvaju sektora;
- P. budući da se člankom 349. UFEU-a priznaje poseban gospodarski i društveni položaj najudaljenijih regija, koji je strukturno još složeniji zbog čimbenika (udaljenost, izoliranost, mala površina, nepovoljna topografija i klima, ovisnost o malom broju proizvoda itd.) čija postojanost i međudjelovanje u velikoj mjeri ograničuju njihov razvoj;
- Q. budući da u slabije razvijenim regijama, a osobito u najudaljenijim regijama, velik udio lokalnog stanovništva ovisi o aktivnostima povezanim s malim obalnim i lokalnim ribolovom, kojim se bavi malo mladih ljudi jer ta aktivnost nije atraktivna, zahtijeva niske kvalifikacije i često je slabo plaćena;
- R. budući da jedan od načina da se zajamči konkurentnost proizvoda ribarstva iz najudaljenijih regija jest osigurati da se cijena ribe iz tih regija, koja dolazi na glavna odredišna tržišta, ne poveća zbog cijene prijevoza;
- S. budući da rekreacijski ribolov i turizam koji je s njime povezan imaju velik gospodarski utjecaj i da bi mogli dovesti do gospodarske diversifikacije u tim regijama;
- T. budući da se strategijom EU-a za plavo gospodarstvo potiče i podržava održiv gospodarski razvoj u obalnim područjima;
- U. budući da je u pomorskom i obalnom turizmu zaposleno 3,2 milijuna ljudi te da se njime generiraju 183 milijarde eura bruto dodane vrijednosti u EU-u;
- 1. ističe važnost ribolova, osobito malog artizanalnog ribolova, te održivog obalnog i pomorskog turizma za razvoj sveobuhvatnog socijalno i ekološki prihvatljivog pomorskog gospodarstva; naglašava važnost diversifikacije turističke ponude poticanjem ekonomski i ekološki održivih aktivnosti kojima se tijekom cijele godine olakšava i promiče pristup pomorskoj baštini, podmorskom turizmu, gastroturizmu i vodenim sportovima kako bi se kompenzirala sezonska narav turizma; smatra da je nužno povećati financijsku potporu malim i srednjim poduzećima koja razvijaju inovativna rješenja za obalni i pomorski turizam s pomoću financijskih instrumenata kao što je Obzor 2020.;

2. napominje da je diversifikacija postala nužnost za mnoge male ribare gotovo u svim zemljama, a posebno za one u regijama koje zaostaju, s obzirom na to da su njihovi prihodi od ribolovnih aktivnosti često neodgovarajući te moraju posegnuti za dodatnim izvorima prihoda, uključujući nove oblike sektorskog turizma, kao što je ribolovni turizam; potiče Komisiju i države članice da podržavaju upotrebu različitih fondova EU-a uz EFPR kako bi se u tim regijama razvili ribolovni turizam i prerada ribe, a time i dovelo do diversifikacije izvora prihoda; naglašava, međutim, da diversifikacija ni na koji način ne smije ugroziti ribarstvene aktivnosti u užem smislu i da aktivnost malih ribara treba priznati i davati joj financijsku potporu i u vrijeme zabrane ribolova;
3. poziva države članice i Komisiju da ulažu u osposobljavanje i tehnološki razvoj cjelokupnog sektora ribarstva kako bi se u njega u regijama koje zaostaju privukli visokokvalitetni ljudski resursi te kako bi se osiguralo da ti resursi ostanu u njemu; ističe da su ulaganje u ljudski kapital i mjere za promicanje osposobljavanja u sektoru ribarstva nužni preduvjeti za ostvarenje održivog i konkurentnog rasta; ističe ulogu koju Europski socijalni fond može imati u poboljšanju obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim u artizanalnom i obalnom ribolovu; ističe važnost osnivanja i rada lokalnih akcijskih skupina u ribarstvu (FLAG) koje pružaju potporu sektoru ribarstva;
4. poziva države članice te lokalna i regionalna tijela da osiguraju održivu inovativnu infrastrukturu, uključujući npr. brze internetske veze i kvalitetnu informacijsku tehnologiju, kako bi se ribarima u regijama koje zaostaju pomoglo da diversificiraju svoju tradicionalnu djelatnost, poboljšavanjem ostvarene aktivnosti i boljim usklađivanjem svoje aktivnosti s drugim sektorima gospodarske aktivnosti, posebice onim komplementarnim; naglašava potencijal višesektorskih projekata kojima se potiče ekonomski, socijalni i teritorijalni razvoj najslabije razvijenih obalnih regija korištenjem sinergija između europskih fondova, posebno Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo i Europskog socijalnog fonda; naglašava važnost plavog gospodarstva koje može doprinijeti gospodarskom rastu obalnih i otočnih regija koje zaostaju;
5. ističe da je potrebno podržavati rad i osnivanje organizacija proizvođača i međustrukovnih grana kako bi se poboljšala konkurentnost sektora i njegov položaj na tržištu;
6. naglašava važnost Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) koji po prvi put kombinira financiranje integrirane pomorske politike i financiranje ribarstva, kao i ono Europske investicijske banke (EIB), u smislu pružanja potpore održivom i ekološki prihvatljivom razvoju ribarstva, akvakulture i prerade ribe, diversifikacije prihoda u ribarskim zajednicama koje ovise o tim sektorima, posebno kad je riječ o malom obalnom ribolovu, promicanja strukovnog osposobljavanja žena i mladih te privlačenja novih poduzetnika u sektor; poziva države članice da ubrzaju korištenje EFPR-a, osobito sredstava namijenjenih za strukovno osposobljavanje i kvalificiranje lokalnog stanovništva i razvoj aktivnosti koje dopunjuju tradicionalnu ribolovnu aktivnost; smatra da je ključno da se potpora za prijevoz ribe iz najudaljenijih regija do ulaska na međunarodno tržište zadrži, a po mogućnosti i poveća kako bi se zajamčili jednaki uvjeti u tržišnom natjecanju s proizvodima s drugih lokacija; naglašava da je važno osigurati odgovarajuće financiranje EFPR-a u razdoblju nakon 2020. kako bi mogao nastaviti s pružanjem potpore obalnom razvoju regija koje ovise o ribarstvu;

7. ističe da u mnogim regijama koje zaostaju ribari, a osobito mali ribari, nailaze na poteškoće u pristupu financiranju zbog opterećenja dugom i pritiska na javne financije u tim područjima te birokratsko-administrativnih kašnjenja povezanih upravo s funkcioniranjem EFPR-a; stoga poziva Komisiju da zajedno s nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima radi na razvoju odgovarajućih financijskih instrumenata prilagođenih potrebama ribara i njihovih poduzeća; potiče Komisiju i države članice na primjenu pojednostavnjenog i bržeg postupka za korištenje EFPR-a u regijama koje zaostaju; poziva Komisiju da razmotri mogućnost uvođenja instrumenta koji bi bio namijenjen pružanju potpore ribarstvu u najudaljenijim regijama, po uzoru na mjere poduzete u najudaljenijim regijama za sektor poljoprivrede u okviru programa POSEI, i koji bi pomogao u ostvarenju maksimalnog potencijala ribarstva u tim regijama;
8. traži potpunu primjenu članka 349. UFEU-a u politikama, uredbama, fondovima i programima EU-a povezanim s ribarstvom, a posebno u okviru EFPR-a, kako bi se riješili konkretni izazovi s kojima se suočavaju najudaljenije regije;
9. potiče Komisiju i države članice da podržavaju upotrebu raznih fondova EU-a zajedno s EFPR-om kako bi se u tim regijama razvili ribolovni turizam i prerada ribe, a time i dovelo do diversifikacije izvora prihoda;
10. poziva Komisiju da, radi omogućivanja opstanka sektora ribarstva u najudaljenijim regijama i u skladu s načelima različitoga postupanja za male otoke i područja spomenuta u cilju održivoga razvoja br. 14, uvede mjere potpore na temelju članka 349. UFEU-a kako bi se omogućilo financiranje (na razini EU-a ili na nacionalnoj razini) plovila za artizanalni ribolov i tradicionalnih ribarskih plovila u najudaljenijim regijama s kojih se sav ulov iskrcava u njihovim lukama i kako bi se doprinijelo lokalnom održivom razvoju i time povećala sigurnost ljudi, poštovale europske higijenske norme, borilo protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova te postigla veća ekološka učinkovitost;
11. podržava države članice u uvođenju preferencijalnog fiskalnog režima za te regije kako bi se potaknula ulaganja i suzbijalo siromaštvo;
12. naglašava važnost razvoja i promicanja održive akvakulture u ekološkom smislu te u smislu zaštite zdravlja ribljih stokova i potrošača; osim toga, naglašava ne samo njezin potencijal u svojstvu gospodarske aktivnosti koja osigurava dobro plaćena stabilna radna mjesta (već zapošljava 80 000 osoba u EU-u), već i njezinu važnost za smanjenje prelova europskih ribljih stokova i ovisnosti EU-a o uvozu ribe i morskih plodova iz trećih zemalja; potiče države članice i lokalna tijela da podupiru projekte plavog gospodarstva kako bi se ljudima u regijama koje zaostaju pomoglo da razviju ekološki održive izvore prihoda; poziva Komisiju i države članice da ulože više napora u rješavanje pitanja administrativnih opterećenja s kojima se suočava sektor ribarstva i akvakulture.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.1.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 22 -: 2 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Clara Eugenia Aguilera García, Renata Briano, Alain Cadec, Richard Corbett, Linnéa Engström, João Ferreira, Sylvie Goddyn, Mike Hookem, Ian Hudghton, Carlos Iturgaiz, Werner Kuhn, António Marinho e Pinto, Norica Nicolai, Ulrike Rodust, Remo Sernagiotto, Ricardo Serrão Santos, Isabelle Thomas, Ruža Tomašić, Peter van Dalen, Jarosław Wałęsa
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Izaskun Bilbao Barandica, Ole Christensen, Norbert Erdős, Seán Kelly, Verónica Lope Fontagné
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Tim Aker, João Pimenta Lopes

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI
DAJE MIŠLJENJE**

22	+
ALDE	António Marinho e Pinto, Norica Nicolai
ECR	Peter van Dalen, Remo Sernagiotto, Ruža Tomašić
ENF	Sylvie Goddyn
GUE/NGL	João Ferreira, João Pimenta Lopes
PPE	Alain Cadec, Norbert Erdős, Carlos Iturgaiz, Seán Kelly, Werner Kuhn, Verónica Lope Fontagné, Jarosław Wałęsa
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Richard Corbett, Ulrike Rodust, Ricardo Serrão Santos, Isabelle Thomas
VERTS/ALE	Linnéa Engström, Ian Hudghton

2	-
EFDD	Tim Aker, Mike Hookem

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	20.2.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 31 -: 3 0: 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mercedes Bresso, Steeve Briois, Andrea Cozzolino, Raymond Finch, John Flack, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Louis-Joseph Manscour, Martina Michels, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Paul Nuttall, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Ángela Vallina, Lambert van Nistelrooij, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Daniel Buda, Andor Deli, Ivana Maletić, Urmas Paet, Georgi Pirinski, Bronis Ropè, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Eleonora Evi, Anna Hedh, Bogdan Brunon Wenta

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM
ODBORU**

31	+
ALDE	Ivan Jakovčić, Iskra Mihaylova, Urmas Paet
ECR	John Flack, Sławomir Kłosowski, Mirosław Piotrowski, Ruža Tomašić
PPE	Daniel Buda, Andor Deli, Krzysztof Hetman, Ivana Maletić, Lambert van Nistelrooij, Andrey Novakov, Stanislav Polčák, Fernando Ruas, Ramón Luis Valcárcel Siso, Bogdan Brunon Wenta, Joachim Zeller, Milan Zver
S&D	Mercedes Bresso, Andrea Cozzolino, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Anna Hedh, Constanze Krehl, Louis-Joseph Manscour, Georgi Pirinski, Liliana Rodrigues, Monika Smolková, Kerstin Westphal
VERTS/ALE	Bronis Ropé

3	-
EFDD	Raymond Finch, Paul Nuttall
ENF	Steeve Briois

3	0
EFDD	Eleonora Evi
GUE/NGL	Martina Michels, Ángela Vallina

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani